

Begroting 2016

Inclusief Meerjarenraming 2016-2019

Inhoud

INHOUD	2
INLEIDING	3
BELEIDSBEGROTING	6
1. PROGRAMMA BESCHERMEN	6
1.1 Beschermen derden	6
2. PROGRAMMA BEVORDEREN	9
3. PROGRAMMA BEWAKEN	11
4. PROGRAMMA JEUGD	12
5. PROGRAMMA ADDITIONEEL	14
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	18
PARAGRAAF WEERSTANDVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	19
FINANCIELE BEGROTING	21
MEERJARENRAMING 2016 - 2019	21
FINANCIERING 2016-2019	28
FINANCIERING OVERIGE PROGRAMMA'S	29

Inleiding

In onze kaderbrief 2016 hebben wij onze belangrijkste voornemens, trends en kaders voor het beleid in 2016 in beeld gebracht.

De manier waarop wij de **publieke gezondheid** borgen en organiseren verandert mee met de lokale opgaven van de gemeenten. Daarin gaan wij zo veel als mogelijk **aansluiten op lokale- en regionale structuren** in Drenthe. Gemeenten zetten in op meer zelfredzaamheid van haar inwoners en waar ondersteuning wordt geboden, wordt dit integraal en in samenwerking met partners uit de eerste lijn opgepakt. Op het schaalniveau van een dorpskern, buurt of wijk. Dicht(er)bij de burger.

Voortdurend is ook onze inzet om zo vroeg mogelijk, zo goed mogelijk en daarmee zo doelmatig mogelijk vraagstukken in beeld te krijgen, te beantwoorden en waar nodig toe te leiden naar hulp en zorg. Daarom bouwen wij aan **nieuwe teams van professionals** die in de gemeente of wijk de afweging maken hoe we met onze beschikbare capaciteit de meeste gezondheidswinst, het maximale rendement kunnen behalen.

Belangrijk ook is om te kunnen **schakelen in het voorliggende veld**. Vanuit onze preventieve taakopdrachten bieden wij diensten aan op interventieniveau 1 tot en met 3 (universele preventie, selectieve preventie en lichte ondersteuning) en fungeren wij als schakelpunt voor het erbij halen van aanvullende intensieve ondersteuning op interventieniveau 4. Daarnaast zien wij in het getransformeerde stelsel een rol voor de GGD in de toegang tot jeugdzorg. De jeugdarts is, naast de huisarts en medisch specialist, bevoegd toe te leiden naar tweedelijns zorg. En ook vanuit onze nieuwe taak **Veilig Thuis Drenthe**, waarbij wij het meldpunt en daarmee schakelpunt zijn waar het gaat om acute veiligheidsvraagstukken in gezinnen. Hierin is, naast dat wij als expertisecentrum moeten opereren, een goede ketensamenwerking met de eerste en tweede lijn essentieel.

Wij zijn de adviseur publieke gezondheid. Met de GGD heeft iedere Drentse gemeente tevens een dienst voorhanden die op het gebied van **informatievoorziening** een sleutelfunctie vervult. Wij hebben vanuit onze brede aanwezigheid in het veld automatisch toegang tot belangrijke bronnen van gezondheidsinformatie. Informatie die van belang is voor het verkrijgen van inzicht in de gezondheidssituatie in de provincie, de gemeenten en de kernen c.q. wijken en buurten. Op basis van deze informatie adviseren wij de gemeenten over de mogelijkheden om gezondheidswinst te behalen. De gemeente benut deze informatie voor de formulering van haar lokaal gezondheidsbeleid. Gemeenten, GGD Drenthe en eventueel andere adviseurs op aanpalende terreinen gaan vervolgens samen aan het werk om te bepalen hoe het beleid kan worden omgezet in concrete maatregelen. Wij toetsen tot slot via onze **gezondheidsmonitoren** of de beleidsmaatregelen ook effect sorteren. Ook leveren deze gegevens een belangrijke bijdrage voor de inkoop van zorg door de gemeenten. Op verzoek van gemeenten kunnen wij aanvullend de effectiviteit van deze inkoop monitoren.

De **samenwerking op het terrein van de algemene gezondheidszorg op Noord-Nederlands niveau** blijven we richten op het bekwaam blijven op taken zoals infectieziektebestrijding, medische milieukunde, TBC-bestrijding, seksuele gezondheid en technische hygiëne-inspecties. Zo blijven we alle stakeholders op lokaal, regionaal en Noord-Nederlands niveau op de juiste wijze bedienen van advies of actie. We richten onze samenwerking zo in dat we op passende wijze kunnen opschalen wanneer dit in een crisis noodzakelijk is.

Concreet betekent voorgaande dat de drie noordelijke GGD' en de komende twee jaar de huidige samenwerking voortzetten en samenwerking vooral gezocht wordt op die onderwerpen waar voor alle drie de GGD' en een directe "win-winsituatie" ontstaat. We hebben het dan over kennis-specialisatie en productontwikkeling, centreren van kennis per GGD en deskundigheidsbevordering.

In onze **advisering** opereren wij **onafhankelijk**. We hebben geen andere belangen bij onze advisering over beleid en toeleiding. Wij werken vanuit de gedachte dat diensten door de gemeente worden ingekocht bij (semi-) private zorgaanbieders en dat GGD Drenthe, als verlengstuk van de gemeente, zorgt dat er zo min mogelijk zorg nodig is. Waar er wel zorg nodig is wordt er goed doorgeleid.

Hieraan geven wij uitvoering vanuit het huidige gegeven dat GGD Drenthe in haar begroting de 0-lijn hanteert. Dit betekent dat kostenstijgingen binnen de eigen begroting opgevangen moeten worden. Concreet houdt dit in dat er naast de integratietaakstelling voor de integrale jeugdgezondheidszorg (€ 140.600,-) voor bij benadering € 500.000,- aanvullende maatregelen genomen moeten worden om binnen de kaders van de begroting te opereren. In 2015 wordt met het Algemeen Bestuur een **analyse van de kerntaken** besproken zodat er keuzes gemaakt kunnen worden over de mate van inzet op onze basistaken en daarbij horende bedrijfsvoering. Wij kennen ten tijde van het opstellen van de begroting de uitkomsten en daarmee de impact hiervan nog niet. Deze worden in de tweede helft van 2015 zo nodig vertaald naar een begrotingswijziging.

Het werken in de veranderende lokale structuren als gevolg van de **transformatie** binnen het sociale domein vraagt investeringen van de GGD. Investeren in onze werkwijzen en het personeel. Onze inzet is voortdurend gericht op ons doel om via preventie de meeste gezondheidswinst te realiseren. Wij zetten er op in om voor onze professionals meer handelingsruimte te realiseren in het voorliggende preventieve veld. Zodat er zoveel als mogelijk ingezet kan worden op vroegtijdige lichte interventies en er minder zware zorg nodig is. In 2016 en later zal moeten blijken of de **investeringen aan de voorkant** gaan leiden tot een betere hulp en ondersteuning aan de inwoners en aanvullend belangrijk, tot besparingen in de uitgaven voor zwaardere zorg.

In 2015 en 2016 loopt het **organisatie-ontwikkelingstraject GGD-DRIVE**. Dit traject staat voor 'Drenthe in verandering'. Door middel van dit traject gaan we onze teams inrichten tot resultaatverantwoordelijke eenheden (RVE's). Zodat we, zoals hierboven weergegeven, nog beter kunnen aansluiten bij de lokale wensen en behoeften. De financiële middelen voor de organisatieontwikkeling worden gedekt uit een hiertoe vastgestelde reserve en uit efficiencyvoordelen in een lopend begrotingsjaar.

We merken op dat we in deze begroting de vorig jaar ingezette lijn voortzetten om cijfers en inhoud te integreren. Elk programma heeft zijn eigen begrotingscijfers. De rekeningcijfers van 2013 hanteren we als referentiekader. Per programma is aangegeven welke GGD-producten onder dat programma vallen en is de raming van baten en lasten per programma aangegeven.

De **belangrijkste financiële wijzigingen** in de begroting 2016 ten opzichte van de primitieve begroting 2015 zijn:

- a. De opname van de gelden voor Veilig Thuis Drenthe binnen het programma Additioneel. Het programma neemt hierdoor met een bedrag van € 1.887.000,- toe. In tegenstelling tot de andere additionele producten wordt voor VTD geen risico-opslag berekend; de GGD voert de taken uit tegen kostprijs.
- b. Vanuit het programma Additioneel is een bedrag van € 257.000,- overgeheveld naar het programma Jeugd in verband met de extra gelden die de gemeenten ontvangen voor het extra contactmoment adolescenten, het JongerenConsult.
- c. De lasten en baten van het programma Jeugd zijn met € 140.600,- teruggebracht als gevolg de integratietaakstelling voor de integrale jeugdgezondheidszorg. Deze taakstelling was al opgenomen in de meerjarenbegroting 2015-2018. Het voordeel komt ten goede aan de acht deelnemende gemeenten.
- d. Door een wijziging van de organisatiestructuur, van tweehoofdige naar eenhoofdige directie en herverdeling van producten onder de managers, heeft er een verschuiving plaatsgevonden van salarislasteren tussen de verschillende producten en programma's.
- e. De overige aanpassingen van lasten en baten per programma betreffen de uitwerking van de primitieve begroting 2015 naar de beheersbegroting 2015, die een doorwerking hebben naar 2016. Deze aanpassingen zijn technisch van karakter en hebben geen gevolgen voor de inwonerbijdragen die de gemeenten aan de GGD betalen.

De begroting is opgesteld op basis van de 0-lijn. De cao-stijging van 2014 is structureel verwerkt in de begroting en gecompenseerd door een bezuinigingstaakstelling. Hierover zal separate besluitvorming plaatsvinden door het Algemeen Bestuur tegelijkertijd met de definitieve vaststelling van deze begroting.

BELEIDSBEGROTING

1. Programma Beschermen

Eén van de bedreigingen in de gezondheidszorg is de toenemende resistentie van bacteriën, virussen en schimmels voor beschikbare middelen zoals antibiotica. Een aparte groep hierbinnen zijn de **bijzonder resistente micro-organismen (BRMO)**. Door de verschuiving van zorg uit de ziekenhuizen naar thuiszorg en verpleeghuizen moet de aanpak van deze bedreiging door een andere partij opgepakt worden. De mogelijke rol van de GGD bij de bestrijding van BRMO is in 2016 (landelijk) uitgewerkt, waarmee voor ons ook helder wordt welke interventies nodig zijn om die rol in te vullen.

Vanwege het dalende aantal TBC-gevallen in Nederland wordt op landelijk niveau gewerkt aan het **Nationaal Plan TBC (NPTBC)**. Schaalvergroting is noodzakelijk aangezien de TBC-bestrijding een specialistisch en kostbaar product is. Binnen het NPTBC worden vier regionale expertisecentra geformeerd. Drenthe vormt daarin samen met de provincies Friesland, Groningen, Overijssel en Gelderland één van die expertisecentra. Deze ontwikkeling leidt tussen de provincies tot nieuwe afspraken waarin wij in 2016 handen en voeten geven. Wij stemmen inhoudelijk af met Groningen.

In 2014 is gestart met het **(op)nieuw invulling geven aan het toezicht op de kinderopvang**. De toezichthouder zal in het nieuwe toezicht meer zelfstandig een oordeel gaan vellen over de kwaliteit van de kinderopvang en minder controleren aan de hand van allerlei strikte eisen. Zowel in 2015 als 2016 vraagt deze ontwikkeling dat wij investeren in de bijscholing van onze inspecteurs om het nieuwe toezicht vorm te geven in de praktijk.

De verwachting is dat landelijk middelen beschikbaar worden gesteld voor de gewenste opleiding(en). De investering in (opleidings-)uren die wij hiervoor moeten doen is onderdeel van ons gesprek met gemeenten over de inzet van onze formatie op de Technische Hygiëne Zorg (THZ). Voor 2015 en 2016 is extra geld beschikbaar gesteld (vanuit het positieve exploitatieresultaat van 2014) voor een verhoging van de formatie van inspecteurs kinderopvang. Op dit moment lijkt deze formatie voldoende om zowel alle wettelijke taken uit te voeren alsook de noodzakelijke extra bijscholing te volgen.

1.1 Beschermen derden

Eind 2015 is de geplande **kwaliteitsverbetering van de crisisorganisatie** van GGD Drenthe afgerond. Alle (sleutel)functies zijn bezet; medewerkers zijn geschoold en getraind voor hun taak binnen het crisismanagement, en de aansluiting met de GHOR-crisisorganisatie is een feit. Daarmee is voor ons de eerste fase van het traject afgerond.

Vanaf 2016 dient het opleiden – trainen – oefenen van medewerkers van de GGD een structureel vervolg te krijgen. Middels (bij)scholing, training en oefening moet de organisatie op peil blijven. Om dit te bereiken hebben wij voor elke functie een minimale (bij)scholing en oefenbelasting vastgesteld en hebben wij voor dit doel een bedrag opgenomen in de begroting. Samen met de bijdrage die wij

jaarlijks aanvragen uit het stimuleringsfonds Cycloon wordt de GGD in staat geacht de crisorganisatie op peil te houden.

Onder leiding van de Directeur Publieke Gezondheid zijn de GGD en de GHOR in staat om afhankelijk van de aard en de omvang, zowel afzonderlijk als complementair aan elkaar, optimaal hulp te bieden aan de gemeenten en haar inwoners ten tijde van een incident of een calamiteit.

Begroting 2016 Beschermen en Beschermen–derden

Programma	Rekening 2013 ¹	Primitieve begroting 2015	Begroting 2016
01a Beschermen			
Baten			
Crises en incidenten	234.171	219.452	229.463
Infectieziektenbestrijding	720.837	770.689	743.332
Medische milieukunde	439.099	443.550	451.414
Openbare geestelijke gezondheidszorg	111.046	106.019	107.621
Seksuele gezondheid	219.502	219.319	223.978
Technische hygiënezorg	761.435	773.252	834.502
Tuberculose bestrijding	478.890	420.890	517.516
Totaal Baten	2.964.980	2.953.171	3.107.826
Lasten			
Crises en incidenten	-168.991	-219.452	-229.463
Infectieziektenbestrijding	-651.009	-770.689	-743.332
Medische milieukunde	-431.370	-443.550	-451.414
Openbare geestelijke gezondheidszorg	-102.080	-106.019	-107.621
Seksuele gezondheid	-206.714	-219.319	-223.978
Technische hygiënezorg	-776.429	-773.252	-834.502
Tuberculose bestrijding	-551.345	-420.890	-517.516
Totaal Lasten	-2.887.939	-2.953.171	-3.107.826
Totaal 01a Beschermen	77.042	0	0
01b Beschermen - derden			
Baten			
Geneeskundige hulpopvangorganisatie in de regio	812.889	842.045	837.604
Rijksvaccinatieprogramma jeugd	171.042	660.000	610.000
Totaal Baten	983.931	1.502.045	1.447.604
Lasten			
Geneeskundige hulpopvangorganisatie in de regio	-787.966	-842.045	-837.604
Rijksvaccinatieprogramma jeugd	-114.925	-660.000	-610.000
Totaal Lasten	-902.891	-1.502.045	-1.447.604
Totaal 01b Beschermen - derden	81.040	0	0
Eindtotaal	158.082	0	0

¹ Ten tijde van het opstellen van deze begroting waren de rekeningcijfers van 2014 nog niet bekend. Om die reden zijn de rekeningcijfers van 2013 vermeld.

De baten en lasten van het programma nemen ten opzichte van de begroting 2015 toe als gevolg van de aanpassing van de begroting 2015 in de uitwerking naar de beheersbegroting. Dit is een technische aanpassing, die binnen de totale inwonerbijdrage plaatsvindt en voor de gemeente dus budgettair-neutraal is.

De toename van de baten en lasten van het programma wordt vooral veroorzaakt door:

- Technische hygiënezorg – betreft voornamelijk toename salarislasten met € 55.000,-. De verwachting is dat voor 2015 en 2016 extra formatie nodig is voor de uitvoering van de inspecties kinderopvang. In december 2014 heeft het Algemeen Bestuur besloten hiervoor voor 2015 en voor 2016 € 55.000,- per jaar beschikbaar te stellen vanuit een reservering uit het verwachte exploitatieresultaat 2014. Dit was ten tijde van het opstellen van de primitieve begroting 2015 nog niet bekend.
- Tuberculosebestrijding – betreft enerzijds doorgevoerde bezuiniging van € 38.000,- en anderzijds kosten doorbelasting Middelen € 135.000,-. In september 2014 is TBC verhuisd naar ons nieuwe pand. Vanaf 2015 deelt het product TBC daarom ook mee in de kosten van Middelen.
- Rijksvaccinatieprogramma jeugd – naar aanleiding van actuele inzichten heeft een aanpassing van de begroting RVP jeugd plaats gevonden. De inkomsten RVP jeugd blijken € 50.000,- lager dan verwacht in 2013.

2. Programma Bevorderen

Gemeenten werken in 2016 aan de **lokale nota volksgezondheid** die uiterlijk 2017 gereed moet zijn. Wij ondersteunen gemeenten bij de evaluatie van de oude nota's volksgezondheid en de voorbereiding van de nieuwe nota's. Daarnaast bieden we gemeenten ondersteuning in hun opdracht om vorm en inhoud te geven aan preventie in het lokale gezondheidsbeleid en het sociaal domein. En over hoe gezondheid bevorderend gedrag gestimuleerd kan worden.

Negen gemeenten nemen in de periode 2015-2018 deel aan het landelijke **stimuleringsprogramma 'Gezond in...'**. Dit programma richt zich op het verkleinen van gezondheidsachterstanden door een lokale integrale aanpak. Daarnaast is er een fors bedrag beschikbaar voor de aanpak van gezondheidsachterstanden in het Veenkoloniaal gebied. Wij verwachten dat deze programma's elkaar in de lokale uitvoering gaan versterken.

Wij staan individuele gemeenten bij in deze trajecten, zetten ons in voor onderlinge samenwerking en vertegenwoordigen het belang van de Drentse gemeenten in contacten met de betrokken landelijke organisaties. De kennis die we opdoen in 'Gezond in...' en de 'Kans voor de Veenkoloniën' verspreiden we actief, zodat ook de gemeenten die niet participeren daar van kunnen profiteren. Daarnaast stimuleren we borging van de resultaten, zodat werkzame elementen ook na afloop van de projectperiode gecontinueerd kunnen worden.

Wij benadrukken dat wij onze **adviesfunctie** primair richten op advies, informatie en bemiddeling en niet op uitvoering van onze adviezen. Hiermee stellen wij ons onafhankelijk op.

Begroting 2016 Bevorderen

Programma	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Begroting 2016
02 Bevorderen			
Baten			
Gezondheidsbevordering algemeen	625.876	474.680	329.498
Totaal Baten	625.876	474.680	329.498
Lasten			
Gezondheidsbevordering algemeen	-609.763	-474.680	-329.498
Totaal Lasten	-609.763	-474.680	-329.498
Totaal 02 Bevorderen	16.113	0	0
Eindtotaal	16.113	0	0

De afname van de baten en lasten van het programma wordt vooral veroorzaakt door de bezuiniging die heeft plaatsgevonden op het product Gezondheidsbevordering in 2014 en 2015. Door de afname van het aantal fte's ten gevolge van de bezuiniging en doordat het product TBC nu ook bijdraagt in de kosten van Middelen worden er naar verhouding minder kosten doorbelast aan het product Gezondheidsbevordering (€ 103.000,-). Tevens zijn de salarislaster afgenomen met € 42.000,- door de wijziging van de organisatiestructuur naar een eenhoofdige directie (€ 19.000,-) en verder doorgevoerde bezuinigingen in de beheersbegroting 2015 (€ 23.000,-).

3. Programma Bewaken

In onze rol van adviseur Publieke Gezondheid voor gemeenten presenteren wij beschikbare informatie en kengetallen op provinciaal- en gemeentelijke niveau. Dit doen wij op dusdanige wijze dat gemeenten en professionals **kwantitatief en kwalitatief geïnformeerd** worden over trends en ontwikkelingen. Wij voorzien deze informatie van een advies over mogelijkheden en wenselijkheid voor verdiepingsonderzoek en/of over te nemen maatregelen en interventies. Het ontwikkelen en leveren van deze informatie op gebieds- en wijkniveau maakt geen onderdeel uit van de basistaken van epidemiologie.

Begroting 2016 Bewaken

Programma	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Begroting 2016
03 Bewaken			
Baten			
Epidemiologie	389.171	460.472	364.921
Gezondheidsmonitor jeugd	32.052	37.141	38.647
Totaal Baten	421.223	497.613	403.568
Lasten			
Epidemiologie	-374.791	-460.472	-364.921
Gezondheidsmonitor jeugd	-21.251	-37.141	-38.647
Totaal Lasten	-396.042	-497.613	-403.568
Totaal 03 Bewaken	25.181	0	0
Eindtotaal	25.181	0	0

De afname van de baten en lasten van het programma wordt voornamelijk veroorzaakt door een incidentele subsidie in 2014 van € 67.500,- ten behoeve van uitvoering Projectleiderschap Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Noord-Nederland.

Doordat het product TBC nu ook bijdraagt in de kosten van Middelen worden er naar verhouding minder kosten doorbelast aan het product Epidemiologie (€ 16.000).

Tevens zijn de salarislasteren afgenomen met € 13.000,- door de wijziging van de organisatiestructuur naar een eenhoofdige directie (€ 7.000,-) en doorgevoerde bezuinigingen in de beheersbegroting 2015 (€ 5.000,-).

4. Programma Jeugd

In alle Drentse gemeenten werken onze Jeugdgezondheidszorg-teams (JGZ-teams) wijk/gebiedsgericht. Voor acht gemeenten voeren wij de integrale JGZ uit in een doorgaande lijn van -9 maanden (van zwangerschap) tot 18 jaar (einde middelbare school). Voor de leeftijdsgroep vanaf 15 jaar wordt op eigentijdse wijze binnen het JongerenConsult aandacht besteed aan preventie. Dit consult is in 2016 onderdeel van het basistakenpakket JGZ.

Begin 2016 effectueren wij het in 2015 aangepaste **basistakenpakket JGZ**. Aandachtspunt hierbinnen is het maatwerkdeel. Het onderscheid tussen uniform- en maatwerk komt te vervallen. Deels gaan de maatwerkactiviteiten onderdeel uitmaken van de basistaken JGZ en deels vallen deze onder de nieuwe Jeugdwet. Daarnaast zijn er nieuwe taken aan het basistakenpakket toegevoegd. Nieuwe taken en vervallen taken moeten in omvang naast elkaar gezet gaan worden om een beoordeling te kunnen maken van de financiële consequenties.

De transformatie in het sociaal domein heeft ook invloed op onze dienstverlening. De kernbegrippen in de transformatie 'eigen kracht' en 'regie bij de burger' betekenen ook dat de JGZ dit in zijn contacten met ouders tot uitdrukking moet brengen. De **dienstverlening wordt meer flexibel**. Het nieuwe basistakenpakket biedt daartoe meer ruimte en we gaan bezien of die ruimte voldoende is om aan te sluiten bij de huidige wensen van ouders, waar nodig gaan we hierover in gesprek met de Inspectie voor de Gezondheidszorg.

De rol van het zogenoemde preventieve lokale (voorliggende) veld wordt veranderd door de ingezette **transformatie in het maatschappelijk domein**. Er wordt meer verwacht van de organisaties die zich in dit veld bewegen: meer gebruik maken van eigen kracht en meer inzet op preventie en lichte ondersteuning ter voorkoming van zwaardere zorg. In 2015 wordt ons vanuit de beschikbaar gestelde gelden Versterking Voorliggend Veld, ruimte geboden om dit te ontwikkelen en onze opdracht daarin waar te maken, samen met andere organisaties zoals welzijn/maatschappelijk werk, MEE, scholen en de specialistische zorgaanbieders. Ook het contact met huisartsen wordt verstevigd. We investeren in de samenwerking met deze partners. Deels kunnen de nieuwe taken voortkomende uit de transformatie geïntegreerd worden in onze basistaken in de preventieve jeugdgezondheidszorg. Daarnaast zal in gesprek met gemeenten beoordeeld gaan worden hoe de aanvullende nieuwe taken gefinancierd kunnen worden. In 2015 en 2016 beschikken gemeenten over extra middelen van Positief Opvoeden Drenthe en vanuit de afspraken die voortvloeien uit het Regionaal Transitie Arrangement. De komende jaren zal moeten blijken dat de investeringen in preventie gaan leiden tot minder inkoop van zwaardere zorg.

We geven aan deze bewegingen prioriteit in ons opleidingsbeleid, waardoor wij onze medewerkers in staat stellen mee te groeien en te veranderen.

Onze opdracht: bijdragen aan gezond opvoeden en opgroeien, geeft de JGZ steeds meer vorm in samenwerking met scholen en voorschoolse voorzieningen. Goed gezondheidsbeleid op deze vindplaatsen kan een grote bijdrage leveren aan de gezondheid van kinderen.

Begroting 2016 Jeugd

Programma	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Begroting 2016
04 Jeugd			
Baten			
Alle kinderen in beeld	96.237	109.389	115.938
Gezondheidszorg 0 tot 4 jarigen uniform		4.271.000	4.463.900
Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen maatwerk/prenataal			375.498
Jongerenconsult			403.600
Preventieve gezondheidsonderzoeken	3.555.018	3.322.716	3.377.084
Risicokind centraal	869.580	966.145	962.971
Totaal Baten	4.520.835	8.669.250	9.698.991
Lasten			
Alle kinderen in beeld	-74.821	-109.389	-115.938
Gezondheidszorg 0 tot 4 jarigen uniform		-4.271.000	-4.463.900
Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen maatwerk/prenataal			-375.498
Jongerenconsult			-403.600
Preventieve gezondheidsonderzoeken	-3.521.560	-3.322.716	-3.377.084
Risicokind centraal	-863.509	-966.145	-962.971
Totaal Lasten	-4.459.890	-8.669.250	-9.698.991
Totaal 04 Jeugd	60.945	0	0
Eindtotaal	60.945	0	0

De baten en lasten van het programma Jeugd nemen met € 403.600,- per jaar toe als gevolg van de overheveling van de gelden voor het contactmoment voor adolescenten (het JongerenConsult) van het programma Additioneel naar het programma Jeugd. De gemeenten krijgen hiervoor extra middelen van het Rijk.

Een toename van € 334.000,- wordt veroorzaakt doordat de huurbaten en huurlasten nu apart inzichtelijk zijn gemaakt. Voorheen werden deze gesaldeerd weergegeven.

Het product Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen maatwerk/prenataal (€ 375.500,-) werd voorheen gepresenteerd onder het programma Additioneel.

De baten en lasten nemen met € 140.600,- af als gevolg van de integratietaakstelling. Dit voordeel komt toe aan de acht deelnemende gemeenten aan de integrale jeugdgezondheidszorg. De overige aanpassingen van baten en lasten betreffen de uitwerking van de primitieve begroting 2015 naar de beheersbegroting.

De totale financiering van de gemeenten van het programma Jeugd bedraagt € 9.244.000,-. Dit wijkt € 455.000,- af van de lasten en baten van het programma. Dit wordt veroorzaakt door de huur van € 334.000,-, subsidie Ministerie VWS van € 75.000,- en overige van € 46.000,-.

5. Programma Additioneel

In het programma additioneel worden de producten en diensten verantwoord die de GGD levert aan gemeenten en derden. Hiervoor worden jaarlijks maatwerkafspraken gemaakt met de desbetreffende afnemers. Voor de begroting 2016 en daarna zijn de producten en diensten opgenomen, zoals die ten tijde van het opstellen van deze begroting bekend waren en geleverd worden. Het programma Additioneel wijzigt echter bij voortduring. Vandaar dat wij het Dagelijks Bestuur drie maal per jaar en het Algemeen Bestuur één maal per jaar op de hoogte brengen van nieuwe en/of gewijzigde producten. De begroting wordt hierop aangepast.

Zorgverzekeraars lijken in toenemende mate contracten te willen sluiten met organisaties die reizigerszorg, waaronder **reizigersvaccinaties**, bieden. Deze contracten kennen vooral een financiële basis en dragen niet per definitie bij aan een kwalitatieve uitvoering van deze zorg. Landelijk bereiden de GGD' en een gezamenlijk standpunt voor. We verwachten dat in 2016 helder is of en hoe de GGD' en participeren in contracten met zorgverzekeraars en dat wij daarvoor de nodige aanpassingen hebben doorgevoerd.

Wij participeren in de **Academische Werkplaats Publieke Gezondheid (AWPG)** Noord Nederland. Daarmee hebben we toegang tot onderzoeksinstituten waarmee we in nauwe samenwerking onderzoek kunnen doen naar zaken die voor de Drentse gemeenten van belang (kunnen) zijn. In 2016 staan gemeenten voor de keuze of zij door willen gaan met de AWPG en daarvoor zo nodig extra middelen inzetten op het beantwoorden van beleidsvraagstukken en vragen vanuit de praktijk binnen de AWPG.

Wij zijn ook in 2016 aan het werk om de **Publieke Gezondheid van Asielzoekers (PGA)** te waarborgen. De middelen hiervoor worden door het Rijk verstrekt, dit is vastgelegd in een contract. De instroom asielzoekers in Nederland en ook in Drenthe is vanaf het jaar 2014 aanzienlijk toegenomen. De verwachting is dat de aantallen asielzoekers in de provincie Drenthe in 2016 nog hoog zullen zijn. Velen van hen zullen nog wachten op het verkrijgen van een status.

Vanaf 2010 is er geïnvesteerd in een uniforme Drenthe-brede werkwijze van de **Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)**. Er zijn integrale teams van professionals geformeerd, die vroegtijdig en adequaat interveniëren en zorgmijding doorbreken bij (multi-)problemen op het gebied van psychiatrie, verslaving, verstandelijke beperking en vervuiling. In 2016 krijgt de doelgroep met minder complexe problemen, die nu ook nog in de OGGZ terecht komt, een aanbod vanuit (sociale) wijkteams. Dit verschilt per gemeente. Wij zetten er samen met de ketenpartners op in om de opgebouwde OGGZ-expertise aan te laten sluiten bij de ontwikkelingen in de verschillende gemeenten. Dat zal, anders dan nu, tot gemeentelijke verschillen in de structuur van de OGGZ leiden. We denken graag met gemeenten mee hoe onze expertise blijvend aangewend kan worden en wat het gefaseerd overdragen van een deel van de OGGZ-doelgroep naar (sociale) wijkteams betekend.

Het is van belang om een goed vangnet te blijven organiseren voor groepen kwetsbare burgers met complexe problemen, vaak zorgmijders, waardoor deze mensen zo effectief mogelijk naar zorg worden geleid. Zeker in de periode van transformatie. Daarbij speelt dat naar verwachting in 2016 de

Wet Verplichte GGZ van kracht zal zijn. Deze wet biedt mogelijkheden om inwoners met ernstige psychiatrische aandoeningen een integraal behandeltraject aan te bieden waarin alle leefgebieden meegenomen worden. De huidige opgebouwde OGGZ-expertise sluit daar goed op aan. Voor deze en andere zaken blijft een bovenregionaal advies- en meldpunt OGGZ wenselijk om vragen te kanaliseren en tijdelijke ondersteuning te bieden.

In 2016 gaat het tweede jaar van **Veilig Thuis Drenthe** (VTD) van start. De eerste opstart ligt achter ons. Naar onze verwachting investeren we nog nadrukkelijker in het op- en afschalen met het lokale veld en bovenregionale partijen als het Openbaar Ministerie en de politie. Door te blijven investeren in het toevoegen van kennis en handelingsvaardigheid aan het lokale veld groeit VTD toe naar het expertisecentrum voor gemeenten, partners en burgers dat alleen hoog-complexe veiligheidsproblematiek rondom huiselijk geweld en kindermishandeling zelf coördineert. Door het beperkte budget voor de inzet vanuit VTD op de huiselijk geweld-zaken waarbij géén kinderen betrokken zijn, verwachten we overigens wel dat de ontwikkeling naar een expertisecentrum op dit gebied achterblijft op de inzet bij kindermishandeling. De meldingsfrequentie en complexiteit van de casuïstiek ligt in 2016 waarschijnlijk nog onveranderd hoog.

Op het moment van schrijven is hebben wij samen als drie noordelijke de GGD'en ingeschreven op de aanbesteding door de politie van de **forensische geneeskunde**. Vooralsnog geldt dat de huidige contracten met gemeente voor de lijkschouw en de politie voor de arrestantenzorg en forensisch-medisch onderzoek gevolgd worden. De aanbesteding loopt in het eerste half jaar van 2015.

Werden voorheen voornamelijk in de schoolse periode (4-12 jaar) activiteiten met betrekking tot het signaleren van spraak- en taalproblemen uitgevoerd, nu zien we een landelijke verschuiving van het signalerings-/screeningsmoment naar de voorschoolse periode (0-4 jaar). Dit valt onder de noemer **preventieve logopedie**. Ook in Drenthe is deze verschuiving merkbaar. Steeds meer gemeenten kiezen voor deze werkwijze waarbij de vindplaatsen en samenwerkingsverbanden in de voorschoolse periode nauw zijn betrokken en een belangrijke rol vervullen.

Op het gebied van **seksuele gezondheid** – waar GGD Groningen en GGD Drenthe sinds 2014 geïntegreerd werken – verwachten we in 2016 geen groei ten aanzien cliënten die voor soa-onderzoek komen bij Sense Noord Nederland. Daarnaast zal het inslaan van een nieuwe weg en verdergaande digitalisering – waaronder het platform Vrij Fijn – ertoe leiden dat meer kan worden ingezet op preventieactiviteiten.

Sinds 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid voor buitenonderhoud van schoolgebouwen overgeheveld van gemeenten naar schoolbesturen. Mede naar aanleiding daarvan is een **Green Deal 'Verduurzamen Scholen'** gesloten, met als doel het op grote schaal versnellen van de realisatie van duurzame schoolgebouwen op basis van budget-neutrale investeringen. Gedurende de looptijd van deze Green Deal (1 januari 2015 – 1 januari 2018) leveren wij een programmatische ondersteuning om aandacht voor het binnenmilieu op basisscholen verder te versterken en te borgen. In 2016 gaat GGD Drenthe in het kader van deze Green Deal verscheidene activiteiten ondernemen.

Begroting 2016 Additioneel

Programma	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Begroting 2016
05 Additioneel			
Baten			
Centra voor jeugd en gezin	206.466	188.973	486.654
Contactmoment adolescenten	19.200	256.616	0
Diverse overige additionele producten	61.329	10.843	39.845
Epidemiologie additioneel	28.121	16.857	0
Forensische geneeskunde	741.888	714.000	715.795
Gezondheid versterkt in eigen hand	37.627	29.904	0
Gezondheidsbevordering additioneel			0
Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen maatwerk/prenataal		376.000	0
Jongeren op gezond gewicht	53.025		0
Kies trainingen	10.725	16.819	0
Medische milieukunde additioneel	9.649	43.928	44.336
OGGZ additioneel	449.062	317.310	327.580
OGGZ voorzitterschap	469.645	314.486	293.837
Preventieve logopedie	387.964	389.117	405.168
Promens Care inzet jeugdarts	14.563	11.088	11.631
Publieke gezondheid asielzoekers	320.745	342.800	450.600
Regie leefstijl	5.218	20.492	0
Regiovisie huiselijk geweld	20.000	130.000	0
Reizigersvaccinaties	569.971	563.000	580.000
Sense Noor Nederland	123.176	131.400	163.833
Sociale vaardigheidstrainingen	8.350	12.672	0
Steunpunt huiselijk geweld	593.606	685.505	0
THZ additioneel	15.408	14.368	7.852
Transities sociale domein	5.000		0
Veilig Thuis Drenthe			2.572.800
Zorgstructuur primair onderwijs	40.095	46.080	0
Totaal Baten	4.191.921	4.632.258	6.099.931

Programma	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Begroting 2016
05 Additioneel			
Lasten			
Centra voor jeugd en gezin	-193.095	-188.973	-486.654
Contactmoment adolescenten	-19.128	-256.616	0
Diverse overige additionele producten	-69.285	-10.843	-39.845
Epidemiologie additioneel	-29.301	-16.857	0
Forensische geneeskunde	-702.960	-714.000	-715.795
Gezondheid versterkt in eigen hand	-37.680	-29.904	0
Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen maatwerk/prenataal		-376.000	0
Jongeren op gezond gewicht	-55.855		0
Kies trainingen	-10.792	-16.819	0
Medische milieukunde additioneel	-7.999	-43.928	-44.336
OGGZ additioneel	-443.941	-317.310	-327.580
OGGZ voorzitterschap	-464.993	-314.486	-293.837
Preventieve logopedie	-384.656	-389.117	-405.168
Promens Care inzet jeugdarts	-14.757	-11.088	-11.631
Publieke gezondheid asielzoekers	-258.728	-342.800	-450.600
Regie leefstijl	-3.230	-20.492	0
Regiovisie huiselijk geweld	-18.539	-130.000	0
Reizigersvaccinaties	-547.766	-563.000	-580.000
Sense Noord Nederland	-119.041	-131.400	-163.833
Sociale vaardigheidstrainingen	-9.666	-12.672	0
Steunpunt huiselijk geweld	-576.440	-685.505	0
THZ additioneel	-15.051	-14.368	-7.852
Transities sociale domein	-5.000		0
Veilig Thuis Drenthe			-2.572.800
Zorgstructuur primair onderwijs	-39.962	-46.080	0
Totaal Lasten	-4.027.975	-4.632.258	-6.099.931
Totaal 05 Additioneel	163.946	0	0
Eindtotaal	163.946	0	0

De belangrijkste wijzigingen in het programma Additioneel zijn:

- De opname van de middelen voor Veilig Thuis Drenthe, conform de business-case die in december 2014 aan het Algemeen Bestuur is gepresenteerd. Hierdoor nemen de lasten en baten van het programma met € 1.887.000,- toe.
- De overheveling van contactmoment Adolescenten (het JongerenConsult) naar het programma Jeugd. Hierdoor verminderen de lasten en baten van het programma € 257.000,- (schooljaar 2014/2015, aandeel 2015)
- De overheveling van Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen maatwerk/prenataal naar het programma Jeugd. Hierdoor verminderen de lasten en baten van het programma € 376.000,-
- De toename van het product van Centra voor jeugd en gezin met € 222.000,-.

Paragraaf bedrijfsvoering

Door de ingezette transformatie in het maatschappelijk domein hebben ook wij te maken met nieuwe omstandigheden. De manier waarop wij de publieke gezondheid borgen en organiseren verandert mee met de lokale situatie. Het is noodzakelijk om met onze preventie-opdracht aan te sluiten op gemeentelijke en lokale structuren. Dit brengt met zich mee dat wij onze organisatie anders gaan inrichten. Namelijk door de vorming van **Resultaat Verantwoordelijke Eenheden (RVE)**.

Deels zijn dit teams die op wijk- en buurniveau opereren, op grote afstand van het hoofdkantoor en management. Deze teams kunnen bij uitstek in de gemeente of wijk de afweging maken hoe we met onze beschikbare capaciteit de meeste gezondheidswinst, het maximale rendement kunnen behalen. De financiële middelen voor de RVE-ontwikkeling worden gedekt uit onze reserve organisatieontwikkeling en uit mogelijke efficiency-voordelen.

De **samenwerking met de Veiligheidsregio Drenthe (VRD)** ontwikkelen we vooral door op de generieke functies: facilitair, ICT, Informatiemanagement, receptie en in 2016 ook op financiën, P&O, kwaliteitszorg en communicatie. Door de schaalvergroting (bedienen van twee organisaties) kunnen we onze kwaliteit verbeteren en onze kwetsbaarheid ten aanzien van deze functies verminderen. Door de samenwerking zijn we in staat om ontwikkelingen op de terreinen van ICT en informatievoorziening met aandacht te volgen en te vertalen naar onze externe en interne dienstverlening.

Begroting 2016 Bedrijfsvoering

Programma	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Begroting 2016
06 Bedrijfsvoering en middelen			
Baten			
Algemeen beheer	64.305	-57.122	18.999
Overige bedrijfsvoering	505.541	504.752	512.429
Totaal Baten	569.846	447.630	531.428
Lasten			
Algemeen beheer	27.199	57.122	-18.999
Overige bedrijfsvoering	-436.976	-504.752	-512.429
Totaal Lasten	-409.777	-447.630	-531.428
Totaal 06 Bedrijfsvoering en middelen	160.069	-0	0
Eindtotaal	160.069	-0	0

De wijziging in het programma Bedrijfsvoering wordt vooral veroorzaakt door een aantal kostenverminderingen (FPU € 42.000,- en BTW € 25.000,-).

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

De GGD voert een actief beleid ten aanzien van de risicobeheersing. Jaarlijks inventariseert het management, bij het opstellen van de jaarrekening, de financiële risico's en worden ze geschat op kans en impact. Ten aanzien van algemene risico's houdt de GGD een Algemene reserve aan die maximaal 5% van de omzet van de basistaken bedraagt. Ten aanzien van het programma Additioneel wordt een opslag van 10% berekend op de kostprijs van de additionele producten. Deze opslag wordt gestort in de risicoreserve. De reserve heeft een maximum-omvang van 33% van de loonkosten van het programma Additioneel. Voor Veilig Thuis Drenthe wordt de opslag van 10% niet berekend en werkt de GGD tegen kostprijs voor de gemeenten, met de afspraak dat wanneer de gemeenten het product substantieel wensen terug te brengen er aanvullende afspraken worden gemaakt over de dan optredende frictiekosten.

De overige verplichte paragrafen volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn:

- Lokale heffingen;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

Deze paragrafen zijn voor de GGD niet relevant.

Totaaloverzicht programma's

Programma	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Begroting 2016
01a Beschermen			
Baten	2.964.980	2.953.171	3.107.826
Lasten	-2.887.939	-2.953.171	-3.107.826
Totaal 01a Beschermen	77.042	0	0
01b Beschermen - derden			
Baten	983.931	1.502.045	1.447.604
Lasten	-902.891	-1.502.045	-1.447.604
Totaal 01b Beschermen-derden	81.040	0	0
02 Bevorderen			
Baten	625.876	474.680	329.498
Lasten	-609.763	-474.680	-329.498
Totaal 02 Bevorderen	16.113	0	0
03 Bewaken			
Baten	421.223	497.613	403.568
Lasten	-396.042	-497.613	-403.568
Totaal 03 Bewaken	25.181	0	0
04 Jeugd			
Baten	4.520.835	8.669.250	9.698.991
Lasten	-4.459.890	-8.669.250	-9.698.991
Totaal 04 Jeugd	60.945	0	0
05 Additioneel			
Baten	4.191.921	4.632.258	6.099.931
Lasten	-4.027.975	-4.632.258	-6.099.931
Totaal 05 Additioneel	163.946	0	0
06 Bedrijfsvoering en middelen			
Baten	569.846	447.630	531.428
Lasten	-409.777	-447.630	-531.428
Totaal 06 Bedrijfsvoering en middelen	160.069	-0	0
Eindtotaal	584.336	-0	0

FINANCIËLE BEGROTING

Meerjarenraming 2016 - 2019

De meerjarenraming is opgesteld **op basis van de 0-lijn**. Deze 0-lijn hanteren we sinds 2011 en betekent dat de inwonerbijdrage in absolute zin hetzelfde blijft en er geen kostenstijgingen en accressen worden doorberekend. De cao-stijging van 2014 is structureel verwerkt in de begroting en gecompenseerd door een bezuinigingstaakstelling. Hierover vindt separate besluitvorming plaats door het Algemeen Bestuur tegelijkertijd met de definitieve vaststelling van deze begroting.

De belangrijkste wijzigingen in de primitieve begroting 2016 ten opzichte van de primitieve begroting 2015 zijn:

- a. De opname van de gelden voor Veilig Thuis Drenthe binnen het programma Additioneel. Het programma neemt hierdoor met een bedrag van € 1.887.000,- toe. In tegenstelling tot de andere additionele producten wordt voor VTD geen risico-opslag berekend; de GGD voert het product uit tegen kostprijs.
- b. Vanuit het programma Additioneel is een bedrag van € 257.000,- overgeheveld naar het programma Jeugd (schooljaar 2014/2015, aandeel 2015) in verband met de extra gelden die de gemeenten ontvangen voor het extra contactmoment Adolescenten (het JongerenConsult). De gemeenten ontvangen hiervoor een rijksvergoeding, die zij overdragen aan de GGD. De jaarlijkse bijdrage is nu opgenomen in het programma Jeugd.
- c. De lasten en baten van het programma Jeugd zijn met € 140.600,- teruggebracht als gevolg de integratietaakstelling voor de integrale jeugdgezondheidszorg. Deze taakstelling was al opgenomen in de meerjarenbegroting 2015-2018. Het voordeel komt ten goede aan de acht deelnemende gemeenten.
- d. Door een wijziging van de organisatiestructuur, van tweehoofdige naar eenhoofdige directie en herverdeling van producten onder de managers, heeft er een verschuiving plaatsgevonden van salarislasteren tussen de verschillende producten en programma's.
- e. De overige aanpassingen van lasten en baten per programma betreffen de uitwerking van de primitieve begroting 2015 naar de beheersbegroting, die een doorwerking heeft naar 2016. Deze aanpassingen zijn technisch van karakter en hebben geen gevolgen voor de inwonerbijdragen die de gemeenten aan de GGD betalen.

Financiële meerjarenraming totaal

Kostensoort	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
Baten						
60 Reserveringen			105.795	105.795	105.795	105.795
81 Inwonerbijdrage gemeenten	8.864.771	8.485.000	4.150.000	4.150.000	4.150.000	4.150.000
82 Opbrengsten Jeugd basis	193.454	227.235	685.363	685.363	685.363	685.363
83 Opbrengsten Jeugd additioneel	1.016.351	1.198.773	1.393.898	1.393.898	1.393.898	1.393.898
84 Opbrengsten Algemeen basis	143.531	151.609	166.980	166.980	166.980	166.980
85 Opbrengsten Algemeen additioneel	3.119.300	2.982.985	4.670.238	4.670.238	4.670.238	4.670.238
87 Bijdrage GHOR	812.889	842.045	837.604	837.604	837.604	837.604
88 Overige opbrengsten	15.754	72.000	364.968	364.968	364.968	364.968
89 Bijdragen gemeenten jeugd		5.217.000	9.244.000	9.244.000	9.244.000	9.244.000
90 Resultaat voorgaande jaren	112.563		0	0	0	0
Totaal Baten	14.278.612	19.176.647	21.618.846	21.618.846	21.618.846	21.618.846
Lasten						
40 Salarissen en sociale lasten	-9.320.252	-13.409.808	-15.060.715	-15.060.715	-15.060.715	-15.060.715
41 Overige personeelskosten	-2.344.260	-1.686.167	-1.767.445	-1.767.445	-1.767.445	-1.767.445
42 Kapitaallasten	-390.196	-592.318	-684.067	-684.067	-684.067	-684.067
43 Huisvestingskosten	-542.196	-1.185.262	-1.606.607	-1.606.607	-1.606.607	-1.606.607
44 Algemene Kosten	-970.777	-895.595	-1.137.895	-1.137.895	-1.137.895	-1.137.895
49 Doorbelasting middelen	0	-1	1	1	1	1
60 Reserveringen	899.910	-263.952	-210.980	-210.980	-210.980	-210.980
71 Productiekosten Jeugd basis	-123.775	-286.543	-323.689	-323.689	-323.689	-323.689
72 Productiekosten Algemeen basis	-590.929	-555.159	-528.300	-528.300	-528.300	-528.300
73 Productiekosten Jeugd additioneel	-68		0	0	0	0
74 Productiekosten Algemeen additioneel	-311.734	-301.842	-299.149	-299.149	-299.149	-299.149
Totaal Lasten	-13.694.276	-19.176.647	-21.618.846	-21.618.846	-21.618.846	-21.618.846
Eindtotaal	584.336	-0	0	0	0	0

Beschermen

Kostensoort	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
01a Beschermen						
Baten						
60 Reserveringen			55.000	55.000	55.000	55.000
81 Inwonerbijdrage gemeenten	2.821.449	2.801.562	2.879.378	2.879.378	2.879.378	2.879.378
84 Opbrengsten Algemeen basis	143.531	151.609	166.980	166.980	166.980	166.980
88 Overige opbrengsten			6.468	6.468	6.468	6.468
Totaal Baten	2.964.980	2.953.171	3.107.826	3.107.826	3.107.826	3.107.826
Lasten						
40 Salarissen en sociale lasten	-1.326.927	-1.366.967	-1.440.991	-1.440.991	-1.440.991	-1.440.991
41 Overige personeelskosten	-146.452	-128.165	-143.350	-143.350	-143.350	-143.350
42 Kapitaallasten	-1.320	-730	-750	-750	-750	-750
43 Huisvestingskosten	-1.035	-3.068	-3.100	-3.100	-3.100	-3.100
44 Algemene Kosten	-23.420	-46.039	-35.970	-35.970	-35.970	-35.970
49 Doorbelasting middelen	-831.220	-891.143	-993.365	-993.365	-993.365	-993.365
60 Reserveringen	-18.436		0	0	0	0
72 Productiekosten Algemeen basis	-539.129	-517.059	-490.300	-490.300	-490.300	-490.300
Totaal Lasten	-2.887.939	-2.953.171	-3.107.826	-3.107.826	-3.107.826	-3.107.826
Totaal 01a Beschermen	77.042	0	0	0	0	0
01b Beschermen - derden						
Baten						
82 Opbrengsten Jeugd basis	171.042	160.000	610.000	610.000	610.000	610.000
87 Bijdrage GHOR	812.889	842.045	837.604	837.604	837.604	837.604
89 Bijdragen gemeenten jeugd		500.000	0	0	0	0
Totaal Baten	983.931	1.502.045	1.447.604	1.447.604	1.447.604	1.447.604
Lasten						
40 Salarissen en sociale lasten	-704.199	-1.098.248	-1.043.227	-1.043.227	-1.043.227	-1.043.227
41 Overige personeelskosten	-40.216	-16.320	-16.320	-16.320	-16.320	-16.320
42 Kapitaallasten	-433	-8.070	0	0	0	0
43 Huisvestingskosten		-64.259	0	0	0	0
44 Algemene Kosten	-3.163	-3.264	-3.250	-3.250	-3.250	-3.250
49 Doorbelasting middelen	-143.000	-286.894	-369.913	-369.913	-369.913	-369.913
71 Productiekosten Jeugd basis	-11.882	-24.990	-14.894	-14.894	-14.894	-14.894
Totaal Lasten	-902.891	-1.502.045	-1.447.604	-1.447.604	-1.447.604	-1.447.604
Totaal 01b Beschermen - derden	81.040	0	0	0	0	0
Eindtotaal	158.082	0	0	0	0	0

Bevorderen

Kostensoort	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
02 Bevorderen						
Baten						
81 Inwonerbijdrage gemeenten	618.135	474.680	329.498	329.498	329.498	329.498
88 Overige opbrengsten	7.741		0	0	0	0
Totaal Baten	625.876	474.680	329.498	329.498	329.498	329.498
Lasten						
40 Salarissen en sociale lasten	-401.552	-248.833	-206.899	-206.899	-206.899	-206.899
41 Overige personeelskosten	-27.041	-3.374	-3.400	-3.400	-3.400	-3.400
43 Huisvestingskosten		-154	-150	-150	-150	-150
44 Algemene Kosten	-2.027	-4.180	-4.650	-4.650	-4.650	-4.650
49 Doorbelasting middelen	-246.401	-214.289	-110.899	-110.899	-110.899	-110.899
60 Reserveringen	69.251		0	0	0	0
72 Productiekosten Algemeen basis	-1.993	-3.850	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
Totaal Lasten	-609.763	-474.680	-329.498	-329.498	-329.498	-329.498
Totaal 02 Bevorderen	16.113	0	0	0	0	0
Eindtotaal	16.113	0	0	0	0	0

Bewaken

Kostensoort	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
03 Bewaken						
Baten						
81 Inwonerbijdrage gemeenten	421.223	430.113	364.921	364.921	364.921	364.921
82 Opbrengsten Jeugd basis			0	0	0	0
88 Overige opbrengsten		67.500	0	0	0	0
89 Bijdragen gemeenten jeugd			38.647	38.647	38.647	38.647
Totaal Baten	421.223	497.613	403.568	403.568	403.568	403.568
Lasten						
40 Salarissen en sociale lasten	-221.595	-251.938	-236.782	-236.782	-236.782	-236.782
41 Overige personeelskosten	-8.346	-69.931	-2.511	-2.511	-2.511	-2.511
42 Kapitaallasten	-2.975	-80	0	0	0	0
43 Huisvestingskosten		-78	-50	-50	-50	-50
44 Algemene Kosten	-3.013	-2.034	-2.350	-2.350	-2.350	-2.350
49 Doorbelasting middelen	-126.154	-138.542	-126.281	-126.281	-126.281	-126.281
60 Reserveringen	16.566		0	0	0	0
71 Productiekosten Jeugd basis	-718	-760	-1.094	-1.094	-1.094	-1.094
72 Productiekosten Algemeen basis	-49.807	-34.250	-34.500	-34.500	-34.500	-34.500
Totaal Lasten	-396.042	-497.613	-403.568	-403.568	-403.568	-403.568
Totaal 03 Bewaken	25.181	0	0	0	0	0
Eindtotaal	25.181	0	0	0	0	0

Jeugd

Kostensoort	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
04 Jeugd						
Baten						
81 Inwonerbijdrage gemeenten	4.498.423	4.331.015	0	0	0	0
82 Opbrengsten Jeugd basis	22.412	67.235	75.363	75.363	75.363	75.363
88 Overige opbrengsten			333.500	333.500	333.500	333.500
89 Bijdragen gemeenten jeugd		4.271.000	9.290.128	9.290.128	9.290.128	9.290.128
Totaal Baten	4.520.835	8.669.250	9.698.991	9.698.991	9.698.991	9.698.991
Lasten						
40 Salarissen en sociale lasten	-2.551.901	-5.254.612	-5.581.989	-5.581.989	-5.581.989	-5.581.989
41 Overige personeelskosten	-133.516	-89.218	-97.052	-97.052	-97.052	-97.052
42 Kapitaallasten	-18.731	-78.706	-162.234	-162.234	-162.234	-162.234
43 Huisvestingskosten		-549.652	-900.150	-900.150	-900.150	-900.150
44 Algemene Kosten	-27.970	-156.825	-119.563	-119.563	-119.563	-119.563
49 Doorbelasting middelen	-1.631.984	-2.279.444	-2.530.302	-2.530.302	-2.530.302	-2.530.302
60 Reserveringen	15.387		0	0	0	0
71 Productiekosten Jeugd basis	-111.175	-260.793	-307.701	-307.701	-307.701	-307.701
Totaal Lasten	-4.459.890	-8.669.250	-9.698.991	-9.698.991	-9.698.991	-9.698.991
Totaal 04 Jeugd	60.945	0	0	0	0	0
Eindtotaal	60.945	0	0	0	0	0

Additioneel

Kostensoort	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
05 Additioneel						
Baten						
60 Reserveringen			35.795	35.795	35.795	35.795
83 Opbrengsten Jeugd additioneel	1.016.351	1.198.773	1.393.898	1.393.898	1.393.898	1.393.898
85 Opbrengsten Algemeen additioneel	3.119.300	2.982.985	4.670.238	4.670.238	4.670.238	4.670.238
88 Overige opbrengsten	8.012	4.500	0	0	0	0
89 Bijdragen gemeenten jeugd		446.000	0	0	0	0
90 Resultaat voorgaande jaren	48.258		0	0	0	0
Totaal Baten	4.191.921	4.632.258	6.099.931	6.099.931	6.099.931	6.099.931
Lasten						
40 Salarissen en sociale lasten	-2.374.543	-2.926.685	-4.103.963	-4.103.963	-4.103.963	-4.103.963
41 Overige personeelskosten	-485.401	-224.952	-176.548	-176.548	-176.548	-176.548
42 Kapitaallasten	-16.983	-89.132	-64.483	-64.483	-64.483	-64.483
43 Huisvestingskosten			-118.447	-118.447	-118.447	-118.447
44 Algemene Kosten	-37.470	-26.670	-135.931	-135.931	-135.931	-135.931
49 Doorbelasting middelen	-570.244	-799.025	-990.430	-990.430	-990.430	-990.430
60 Reserveringen	-231.532	-263.952	-210.980	-210.980	-210.980	-210.980
73 Productiekosten Jeugd additioneel	-68		0	0	0	0
74 Productiekosten Algemeen additioneel	-311.734	-301.842	-299.149	-299.149	-299.149	-299.149
Totaal Lasten	-4.027.975	-4.632.258	-6.099.931	-6.099.931	-6.099.931	-6.099.931
Totaal 05 Additioneel	163.946	0	0	0	0	0
Eindtotaal	163.946	0	0	0	0	0

Bedrijfsvoering en middelen

Kostensoort	Rekening 2013	Primitieve begroting 2015	Raming 2016	Raming 2017	Raming 2018	Raming 2019
06 Bedrijfsvoering en middelen						
Baten						
60 Reserveringen		-0	15.000	15.000	15.000	15.000
81 Inwonerbijdrage gemeenten	505.541	447.630	576.203	576.203	576.203	576.203
82 Opbrengsten Jeugd basis			0	0	0	0
88 Overige opbrengsten			25.000	25.000	25.000	25.000
89 Bijdragen gemeenten jeugd			-84.775	-84.775	-84.775	-84.775
90 Resultaat voorgaande jaren	64.305		0	0	0	0
Totaal Baten	569.846	447.630	531.428	531.428	531.428	531.428
Lasten						
40 Salarissen en sociale lasten	-1.739.535	-2.262.525	-2.446.864	-2.446.864	-2.446.864	-2.446.864
41 Overige personeelskosten	-1.503.288	-1.154.207	-1.328.264	-1.328.264	-1.328.264	-1.328.264
42 Kapitaallasten	-349.754	-415.600	-456.600	-456.600	-456.600	-456.600
43 Huisvestingskosten	-541.162	-568.051	-584.710	-584.710	-584.710	-584.710
44 Algemene Kosten	-873.715	-656.583	-836.181	-836.181	-836.181	-836.181
49 Doorbelasting middelen	3.549.003	4.609.336	5.121.191	5.121.191	5.121.191	5.121.191
60 Reserveringen	1.048.674		0	0	0	0
Totaal Lasten	-409.777	-447.630	-531.428	-531.428	-531.428	-531.428
Totaal 06 Bedrijfsvoering en middelen	160.069	-0	0	0	0	0
Eindtotaal	160.069	-0	0	0	0	0

Financiering 2016-2019

De financiering van het programma Jeugd is ten opzichte van 2015 gewijzigd. Aan de financiering is een bedrag van € 403.600,- toegevoegd voor de invoering van het contactmoment adolescenten (het JongerenConsult). Dit bedrag was tot 2016 als additioneel opgenomen en wordt per 2016 toegevoegd aan de gemeentelijke bijdragen voor het programma Jeugd.

De financiering is met een bedrag van € 140.600,- verlaagd in verband met de integratie van de Jeugdgezondheidszorg. Om het bedrag ten goede te laten komen aan de acht deelnemende gemeenten zijn de desbetreffende financieringspercentages, conform bestuursbesluit van december 2013, ook aangepast.

Jeugd	2015		2016		2017		2018		2019	
	Perc.	totaal	Perc.	totaal	Perc.	totaal	Perc.	totaal	Perc.	totaal
Aa en Hunze	2,48%	222.729	2,52%	232.949	2,52%	232.949	2,52%	232.949	2,52%	232.949
Assen	17,79%	1.597.720	17,91%	1.655.600	17,91%	1.655.600	17,91%	1.655.600	17,91%	1.655.600
Borger-Odoorn	6,15%	552.332	6,04%	558.338	6,04%	558.338	6,04%	558.338	6,04%	558.338
Coevorden	3,45%	309.845	3,51%	324.464	3,51%	324.464	3,51%	324.464	3,51%	324.464
Emmen	25,94%	2.329.671	25,82%	2.386.801	25,82%	2.386.801	25,82%	2.386.801	25,82%	2.386.801
Hoogeveen	13,61%	1.222.314	13,51%	1.248.864	13,51%	1.248.864	13,51%	1.248.864	13,51%	1.248.864
Meppel	3,30%	296.373	3,35%	309.674	3,35%	309.674	3,35%	309.674	3,35%	309.674
Midden-Drenthe	7,74%	695.129	7,78%	719.183	7,78%	719.183	7,78%	719.183	7,78%	719.183
Noordenveld	6,56%	589.154	6,59%	609.180	6,59%	609.180	6,59%	609.180	6,59%	609.180
Tynaarlo	3,28%	294.577	3,33%	307.825	3,33%	307.825	3,33%	307.825	3,33%	307.825
Westerveld	4,14%	371.813	4,17%	385.475	4,17%	385.475	4,17%	385.475	4,17%	385.475
De Wolden	5,56%	499.344	5,47%	505.647	5,47%	505.647	5,47%	505.647	5,47%	505.647
	100,00%	8.981.000	100,00%	9.244.000	100,00%	9.244.000	100,00%	9.244.000	100,00%	9.244.000

Financiering overige programma's

Het totaal te financieren bedrag voor de gemeenten is gelijk gebleven ten opzichte van 2015, namelijk € 4.150.000,-. Het aantal inwoners per 1 januari 2014 (488.988) is met 930 inwoners gedaald ten opzichte van 2013 (489.918). De bijdrage stijgt hierdoor van € 8,47 naar € 8,49 per inwoner.

Gemeente	inwoners 1-1-2014	2016		2017		2018		2019	
		per inw.	totaal	per inw.	totaal	per inw.	totaal	per inw.	totaal
Aa en Hunze	25.357	8,49	215.203	8,49	215.203	8,49	215.203	8,49	215.203
Assen	67.190	8,49	570.236	8,49	570.236	8,49	570.236	8,49	570.236
Borger-Odoorn	25.627	8,49	217.494	8,49	217.494	8,49	217.494	8,49	217.494
Coevorden	35.769	8,49	303.568	8,49	303.568	8,49	303.568	8,49	303.568
Emmen	108.052	8,49	917.028	8,49	917.028	8,49	917.028	8,49	917.028
Hoogeveen	54.664	8,49	463.929	8,49	463.929	8,49	463.929	8,49	463.929
Meppel	32.867	8,49	278.939	8,49	278.939	8,49	278.939	8,49	278.939
Midden-Drenthe	33.366	8,49	283.174	8,49	283.174	8,49	283.174	8,49	283.174
Noordenveld	31.087	8,49	263.833	8,49	263.833	8,49	263.833	8,49	263.833
Tynaarlo	32.493	8,49	275.765	8,49	275.765	8,49	275.765	8,49	275.765
Westerveld	18.933	8,49	160.683	8,49	160.683	8,49	160.683	8,49	160.683
De Wolden	<u>23.583</u>	8,49	<u>200.147</u>	8,49	<u>200.147</u>	8,49	<u>200.147</u>	8,49	<u>200.147</u>
	488.988		4.150.000		4.150.000		4.150.000		4.150.000